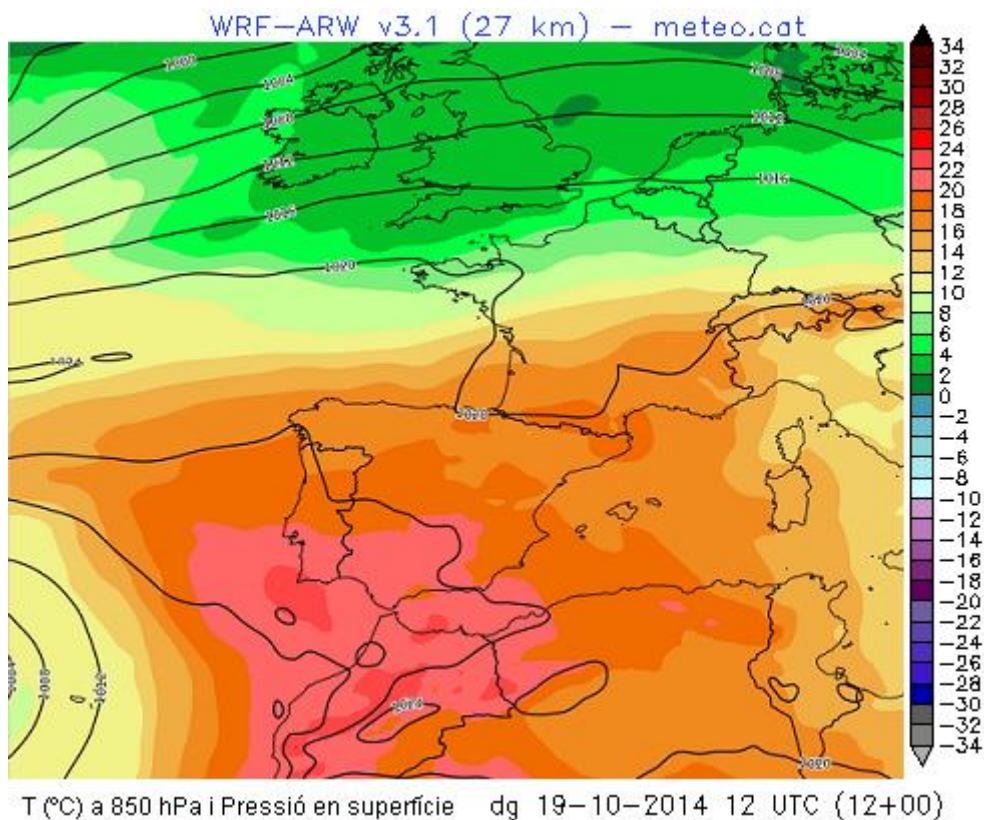

Balanç de 5 dies de temperatura diürna estiuenca a l'octubre

- La temperatura màxima de dimarts va assolir els 33,1 °C a la ciutat de Tarragona, la més alta que s'hi ha enregistrat mai en un mes d'octubre
- El dimarts 21 d'octubre es va mesurar la temperatura més alta de l'any en alguns punts del delta de l'Ebre, com ara a Alcanar (33,1 °C)

Una massa d'aire càlid provinent del nord d'Àfrica ha provocat que entre el divendres 17 i el dimarts 21 d'octubre l'ambient hagi estat molt càlid per l'època a Catalunya, amb registres de temperatura màxima entre 5 i 10 °C superiors als valors normals a mitjans d'octubre. El mapa següent mostra la temperatura a 850 hPa (uns 1.500 metres d'altura) juntament amb la pressió atmosfèrica en superfície del diumenge 19 d'octubre a les 12 UTC, quan la massa d'aire càlid provinent del nord d'Àfrica ja afectava plenament la península Ibèrica. Els valors corresponents al Principat, al voltant dels 18 °C, són propis d'un dia de ple estiu.

Descripció de l'episodi

Entre dijous 16 i divendres 17 d'octubre, la presència d'una depressió molt profunda a l'Atlàntic va començar a impulsar una massa d'aire càlid provinent del sud-oest cap a la península Ibèrica. Posteriorment, durant el cap de setmana la depressió es va desplaçar cap a les illes Britàniques, però la formació d'una nova baixa al nord de les Canàries i la presència d'una àrea anticiclònica al Mediterrani va continuar impulsant vent del sud a Catalunya, fent que la massa d'aire càlid emergís del nord d'Àfrica i se situés sobre el Principat, tal com mostra el mapa anterior.

Així, mentre el divendres 17 la temperatura màxima només va superar els 30 °C de manera molt puntual (30,4 °C a Vinebre, a la Ribera d'Ebre), l'endemà dissabte 18 d'octubre ja es va superar aquest llindar a la mateixa vall de l'Ebre (32,9 °C a Vinebre), però també al pla de Lleida i en punts del pla del Bages. L'endemà diumenge 19, els registres superiors als 30 °C es van concentrar a les comarques de ponent (32,3 °C als Alamús, el Segrià), mentre que el dilluns 20 es van tornar a superar a diversos sectors de l'interior i del prelitoral, especialment a la meitat sud del país.

El dimarts 21 d'octubre, l'aproximació d'un front fred provinent del nord-oest va impulsar vent de ponent i mestral (oest i nord-oest) a bona part del país. Aquest vent terral va impedir que bufés la marinada, fet que va provocar un ascens molt important de la temperatura a la meitat sud del litoral i del prelitoral. A la Costa Daurada i al delta de l'Ebre, les zones encara directament afectades per la massa d'aire càlid en retirada, la temperatura va superar clarament els 30 °C. Els valors més elevats es van enregistrar a Tarragona – Complex Educatiu (el Tarragonès) i a Alcanar (el Montsià), amb 33,1 °C.

Al litoral valencià la temperatura màxima encara va ser més elevada, amb registres puntualment superiors als 35 °C al voltant de la ciutat de València.

Rècords de temperatura màxima

Al llarg de l'episodi, 8 de les 128 estacions de la XEMA que tenen més de 10 anys de dades han igualat o superat la temperatura màxima absoluta del mes d'octubre. La següent taula mostra la temperatura màxima de l'episodi, la que fins ara era la màxima més alta de la sèrie en un mes d'octubre i la data en què s'havia assolit. Tres d'aquestes estacions tenen una sèrie de més de 20 anys de dades (en gris a la taula):

Estació	Comarca	Data d'inici de la sèrie	T màxima 17-21 d'octubre de 2014 (°C)	Dia	T màxima absoluta octubre (°C)	Data màxima absoluta octubre
Castelldans	Garrigues	16/09/1997	31,9	19	31,9	05/10/2004
Vilanova de Segrià	Segrià	17/09/1997	31,3	19	31,3	02/10/2013
Alcanar	Montsià	06/05/1991	33,1	21	31,0	11/10/1997
Vinyols i els Arcs	Baix Camp	17/05/1989	32,4	21	32,0	10/10/1997
l'Aldea	Baix Ebre	04/06/1991	31,9	21	31,6	10/10/1997
Torredembarra	Tarragonès	20/12/1999	31,4	21	29,8	12/10/2009
el Vendrell	Baix Penedès	11/06/1999	30,7	21	30,2	12/10/2011
Montsec d'Ares (1.572 m)	Pallars Jussà	17/06/2003	23,7	21	23,3	12/10/2011

A banda d'aquestes estacions de la XEMA amb més de 10 anys de dades, cal destacar molt especialment el registre de l'estació de Tarragona – Complex Educatiu, que el dimarts 21 va assolir una màxima de 33,1 °C. A la ciutat de Tarragona es disposa de dades de diverses estacions manuals a partir del 1913 que cobreixen bona part el segle XX i fins ara no s'hi havia mesurat mai una màxima tan elevada en un mes d'octubre. Concretament, la màxima absoluta d'octubre era de 31,5 °C i s'havia assolit tant el 16 d'octubre de 2013 com el 12 d'octubre de 2011 (en ambdós casos ja a l'actual estació de la XEMA al Complex Educatiu). El mateix valor també s'havia enregistrat el 10 d'octubre de 1997 a l'observatori situat a la plaça Imperial Tàrraco.

Com a curiositat, cal esmentar el fet que la temperatura màxima del dimarts 21 d'octubre va ser la més alta de tot l'any 2014 en alguns sectors del delta de l'Ebre, concretament a les estacions de la XEMA d'Alcanar, els Alfacs i Illa de Buda, totes tres situades al Montsià. En el cas d'Alcanar, els 33,1 °C de màxima de dimarts van superar àmpliament els 30,7 °C del 13 d'agost, que fins ara havia estat el valor més elevat de l'any. L'absència de calorades importants al llarg de tot l'estiu i la combinació d'una mestralada i la massa d'aire càlid en retirada van permetre que la temperatura màxima anual es produís en una època tan poc habitual.

D'altra banda, tot i que la temperatura màxima assolida entre els dies 17 i 21 ha estat clarament superior als valors habituals per l'època (especialment el dia 21 al litoral i prelitoral del sud del país), el nombre d'estacions que han assolit la temperatura màxima absoluta del mes d'octubre ha estat relativament petit. El motiu principal és que els últims anys hi ha hagut diversos episodis de calor al mes d'octubre, entre els quals destaquen el del 10 al 12 d'octubre de 2011, quan es van

mesurar fins a 34,7 °C a Girona i entre 29 i 33 °C a la ciutat de Barcelona, segons la zona.

I ara fa poc més d'un any, concretament els dies 1 i 2 d'octubre de 2013, la temperatura màxima també va superar els 30 °C a molts sectors del litoral, prelitoral i interior del país, amb registres de fins a 34,0 °C a Aldover (el Baix Ebre) i Vinebre (la Ribera d'Ebre).

Com a resum dels valors més elevats al llarg de l'episodi, la taula següent mostra les estacions de la XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques) que han enregistrat una temperatura màxima de 31 °C o superior entre el divendres 17 i el dimarts 21 d'octubre:

Estació	Comarca	Tmàxima (°C) 17-21 octubre 2014	Dia
Alcanar	Montsià	33,1	21
Tarragona - Complex Educatiu	Tarragonès	33,1	21
Vinebre	Ribera d'Ebre	32,9	18
Vinyols i els Arcs	Baix Camp	32,4	19
els Alamús	Segrià	32,3	19
Aldover	Baix Ebre	32,0	21
Vallfogona de Balaguer	Noguera	32,0	19
el Poal	Pla d'Urgell	32,0	19
l'Aldea	Baix Ebre	31,9	21
Castelldans	Garrigues	31,9	19
Mollerussa	Pla d'Urgell	31,8	19
Benissanet	Ribera d'Ebre	31,8	21
el Pont de Vilomara	Bages	31,6	20
Illa de Buda	Montsià	31,6	21
el Masroig	Priorat	31,6	18
Torroja del Priorat	Priorat	31,6	18
Riudoms	Baix Camp	31,5	21
Castellnou de Seana	Pla d'Urgell	31,5	19
Torredembarra	Tarragonès	31,4	21
Riba-roja d'Ebre	Ribera d'Ebre	31,3	20
Vilanova de Segrià	Segrià	31,3	19
Cunit	Baix Penedès	31,0	21
Tornabous	Urgell	31,0	19

Pel que fa a la temperatura nocturna, cal destacar que la inversió tèrmica ha estat molt marcada, amb registres nocturns de fins a prop de 20 °C a zones enlairades del litoral i prelitoral, però amb mínimes inferiors als 15 °C a la depressió prelitoral, al voltant dels 10 °C a bona part de l'interior i fins i tot amb algunes glaçades puntuals al fons de la Cerdanya (-0,3 °C de mínima el dissabte 18 a l'estació automàtica situada a l'aeròdrom de Das). En qualsevol cas, al llarg de l'episodi no s'han enregistrat rècords de temperatura mínima elevada a les estacions de la XEMA.

Vent fort

Durant la nit de dimarts a dimecres el vent del nord i nord-oest ha bufat fort a l'Empordà, al sud del país i a cotes altes del Pirineu, amb ratxes màximes superiors als 90 km/h en algunes estacions de la XEMA:

Estació	Comarca	Ratxa màxima vent 21-22 octubre 2014 fins a les 10h (km/h)
Portbou	Alt Empordà	116,3
el Perelló	Baix Ebre	103,7
Mas de Barberans - Abocador	Montsià	100,8
Boí (2.535 m)	Alta Ribagorça	97,2
la Tosa d'Alp 2500	Cerdanya	95,4
Ulldeter (2.410 m)	Ripollès	92,2
Salòria (2.451 m)	Pallars Sobirà	91,1
PN dels Ports	Baix Ebre	90,4

Predicció

Pel que fa a la predicció, cal destacar que el vent de component nord i oest continuarà bufant amb força als dos extrems del país al llarg d'avui dimecres, malgrat que tindrà tendència a afluixar. La tramuntana de l'Empordà i el mestral de les Terres de l'Ebre bufaran forts amb cops molt forts, i és possible que s'assoleixin ratxes superiors als 35 m/s (126 Km/h), sobretot durant el matí. A més, als cims del Pirineu el vent del nord també serà molt destacable fins a migdia i les ratxes màximes podran arribar a superar els 25 m/s (90 Km/h). A la resta del país, el vent de component nord i oest bufarà entre flux i moderat. Dijous 23 encara hi haurà tramuntana al nord del litoral i mestral al terç sud del país, però bufaran amb molta menys intensitat.

La situació marítima a la Costa Brava es veurà molt alterada per la tramuntana fins dijous a la tarda, amb onades que podran superar els 2,5 metres d'alçada.

Aquest vent de component nord ha fet entrar una massa d'aire més fred a Catalunya. Això es traduirà en una davallada moderada, i puntualment acusada, de la temperatura arreu del territori, amb valors més propis de l'octubre. Les màximes d'avui dimecres oscil·laran entre 15 i 20 °C al Pirineu i entre 20 i 25 °C a la meitat sud del país, si bé quedaran una mica més altes a l'extrem més meridional d'aquest sector, i entre 17 i 22 °C a la resta de Catalunya. Dijous al matí les temperatures tocaran fons, i s'enregistraran unes mínimes que es mouran entre -1 i 4 °C al Pirineu, 3 i 8 °C al Prepirineu, entre 5 i 10 °C a la depressió Central i al prelitoral nord i central, i entre 9 i 14 °C a la resta del territori. El que resta de setmana, però sobretot de cara al cap de setmana, la temperatura tornarà a pujar progressivament.

La nuvolositat no serà protagonista al llarg d'aquests pròxims dies, tot i la presència d'algunes pinzellades de núvols alts i mitjans.

A causa de la predicció per a les pròximes hores, el Servei Meteorològic de Catalunya manté actius dos avisos de Situació Meteorològica de Perill per vent i per estat de la mar.

Més informació a www.meteo.cat a les xarxes socials [facebook.com/meteocat](https://www.facebook.com/meteocat) i [@meteo.cat](https://twitter.com/meteocat)

22 d'octubre de 2014